

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series VI Lecture #18

HEAVEN AND EARTH

A GUIDE TO THE ESSENCE OF JUDAISM
AS EXPRESSED IN OUR PRAYERS

H *HAKORAS HATOV* - GRATITUDE

E EXODUS - *YETZIAS MITZRAIM*

A *AVOS* - PATRIARCHS

V VISIONARIES - *NEVIYIM*

E *ERETZ YISRAEL* - THE LAND OF ISRAEL

N NATURE - *NIFLA'OS HABOREI*

E ETERNAL LIFE - *NITZCHIUS*

A ABSOLUTE EXISTENCE

R REDEMPTION - *GEULAH*

T TORAH (Part Seven)

H HEAVEN AND HELL

I. Torah, the Essence of Life

A.

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֶהְבֶּת תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לְמִדָּת: עַל פֶּן ד' אֶ—לְהִינּוּ בְּשֹׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נְשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאַרְךָ יָמֵינוּ וּבָהֶם נִהְגֶה יוֹמָם וְלַיְלָה: . . . סְדוּר

[With] an eternal love You loved the House of Israel, Your people. You taught us Torah and commandments, statutes and laws. Therefore, Hashem, our G-d, when we lie down and when we rise, we will discuss Your statutes, and rejoice in the words of Your Torah and in Your commandments forever. For they are our life and they lengthen our days, and on them we will meditate day and night. . . . **Siddur**

B.

תורה נקראת חיים שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה (משלי ג' י"ח). באבות דרבי נתן פרק לדי:

Torah is called "Life" [itself] as it says (Proverbs 3:18) It is a Tree of Life to those take hold of it. **Avos d'Rabbi Nassan 34:10**

C.

רבי נתן אומר אין לך אהבה כאהבה של תורה. אבות דרבי נתן פרק כה:א

Rabbi Nassan says: There is no love that compares to the love of Torah. **Avos d'Rabbi Nassan 28:1**

D.

(1) אהוב את התורה, מנא לך, דכתיב ואהבת את ד' א—להיך, את לרבות את התורה. ומכבד את התורה, שנאמר כבד את ד' מהונך, את לרבות את התורה. מסכת כלה רבתי פרק ג:יג

Love the Torah: What is the source? It is written you should love (את - *ess*) Hashem your G-d. The (את - *ess* (with)) is coming to include the Torah. Honor the Torah, as it is written (Proverbs 3:9), "Honor Hashem with your possessions." The *ess* (with) is coming to include the Torah.

E.

אמר [רבי נחמיה העמסוני לרבי עקיבא] מהו הוא ההן דכתיב [דברים ו:יג] את ד' א—להיך תירא אמר ליה אותו ואת תורתו. תלמוד ירושלמי ברכות ט:ה

[Rabbi Nechemia HaAmsuni asked Rabbi Akiva], what is the meaning of the word *ess* (with) in the verse, "You shall fear *ess* (with) Hashem, your G-d"? He replied: He and His Torah. **Talmud Yerushalmi Berachos 9:5**

II. A Lifetime of Devotion

A.

יודע לדבר אביו לומדו תורה וקריאת שמע. תורה מאי היא? - אמר רב המנונא: (דברים לג) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. סוכה מב.

When a child is able to speak, his father must teach him Torah and the reading of the Shema. What [in this context] could be meant by Torah? — R. Hamnuna replied, [The Scriptural verse, Deuteronomy 33:4] Moses commanded us the Torah, an inheritance of the congregation of Jacob. **Sukkah 42a**

B.

(1) הַנְּחֻמָּוִים מִזֶּהָב וּמִפָּז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנִפְתָּ צוּפִים: תהלים פרק יטיא

[Hashem's Torah is] more to be desired than gold, even very fine gold; sweeter also than honey and the honeycomb. **Psalms 19:11**

(2) וכשאדם מכניס את בנו לתלמוד תורה כותבין לו את האותיות על לוח. ומרחיצין אותו. ומלבישין אותו בגדים נקיים. ולשין לו ג' חלות של סלת בדבש. ובתולה לשה את העיסה. ומבשלים לו ג' ביצים. ומביאין לו תפוחים ומיני פירות ומחזירין אחר חכם וחשוב להוליכו לבית הספר. ומכסהו תחת כנפיו. ומעלהו לבית הכנסת. ומאכילין אותו חלות בדבש. ומן הביצים והפירות. ומקריין לו את האותיות. ואחר כך מחפים אותו בדבש ואומרים לו לחוך. ומחזירין אותו לאמו אף מכוסה. וכשמתחילין ללומדו בתחילה מפתים אותו. ולבסוף רצועה על גביו. ופותחין לו בתורת כהנים תחילה ומרגילין אותו לנענע בגופו כשהוא לומד: וכשמגיע לחקת עולם. קורא אותו כעין ציבור. ועושה לו סעודה עליו: דע שדומה הענין כאילו הקריבו לפני הר סיני: דכת' ביום הזה באו מדבר סיני. ולא כת' ביום ההוא. אמרה תורה בכל יום ויום יהיה בעיניך כאילו הוא אותו יום שניתנה בו תורה. ללמדך שתנהוג בבניך כשתכניסו לתלמוד תורה. כמנהג הזה לכסותו ולהעלותו. . . . דתניא א"ר יוסי מתחילין לתינוקות בסדר ויקרא אמר הקב"ה יבאו טהורים ויתעסקו בטהרות. ומעלה אני עליכם כאילו הקריבו קרבן לפני . . . והנהנה מסעודתו חייב לברכו. ולומר המקום יאיר עיניך בתורתו. כדרך שמברכין אותו בקבלת מילה שאומר כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה. כו' מחזור ויטרי סימן תק"ח

When a person first brings in his child to study Torah, they write the letters of the aleph-bais on a tablet for the child. He is first washed and clothed in clean clothing. They knead especially for him three loaves (challos) made of fine flour and honey. A young girl is the one that does the kneading. They also cook for him three eggs and bring for him apples and other varieties of fruits. They make a point of having a prestigious scholar escort him to the school, he covers the child with his cloak and brings him to the synagogue. They then feed him the loaves with honey together with the eggs and fruit and they read for him the letters of the aleph bais. Afterwards, they cover the letters with honey and tell him to lick them. The child is then returned to his mother, still covered. When they start to teach him, in the beginning, the child is enticed to do so, afterwards, the strap may be administered [if he is lax]. He begins his studies with *Toras Kohanim* (the Book of Leviticus) and we make him get in to the habit of moving his body (*shokling*) while he learns. When he gets to the verse (Lev. 3:17), "A perpetual statute", he reads it the way it is recited publicly in the synagogue. After [he is first brought in,] a festive meal is made [in his honor].

You should know that this [initiation] is considered as if he was brought before Mount Sinai, as it is written in Scripture (Exodus 19:1), "**This** day they came to the wilderness of Sinai." It is not written, "That day". The Torah is telling us that every day should be considered in your eyes as if the Torah was actually given in that same day. This teaches you how to act towards your child when you bring him in to study Torah. [You, therefore, pattern the event after the events of Mt. Sinai]. You cover him up [like Moshe with the cloud] and bring him up [to receive the Torah]. . . . **Machzor Vitry 508**

C.

(1) מאימתי מתחיל ללמד לבנו, משיתחיל לדבר מתחיל ללמדו: תורה צוה לנו וגו' (דברים לג, ד), ופסוק ראשון מפרשת שמע (דברים ו, ד), ואח"כ מלמדו מעט מעט, עד שיהא כבן ששה או כבן שבעה, ואז מוליכו אצל מלמדי תינוקות. שולחן ערוך יורה דעה הלכות תלמוד תורה סימן רמה סעיף ה

From what age does a father begin teaching his son? When he begins to talk, the father begins to teach him (Deuteronomy 33:4), “Moses commanded us the Torah, an inheritance of the congregation of Jacob.” and the first verse of the section of Shma (Deuteronomy 6:4). Afterwards he teaches him a little at a time until he reaches the age of six or seven. At that time, he takes him to the teachers of children. **Shulchan Aruch Yoreh Deah 245:5**

(2) היה מנהג בעיר שלוקח מלמד תינוקות שכר, חייב ללמדו בשכר עד שיקרא תורה שבכתב כולה. ואינו חייב ללמדו, בשכר, משנה וגמרא. והני מילי דלא אפשר, דדחיקא ליה שעתא, אבל אם אפשר ליה, מצוה לאגמוריה משנה וגמרא, הלכות ואגדות. שם סעיף ו

If the custom in the city is that the teacher takes compensation for his teachings, then the father is required to pay until his child is able to read the entire Torah sh'b'Ksav (the Written Torah). But he is not required to pay in order that his son learn Mishneh and Gemora. This was said only in a situation where the father does not have the ability to pay because of his strained financial circumstances. If at all possible, however, it is a mitzva to teach him Mishneh, Gemora, Halachos, and Agados. **Ibid. 6**

(3) מכניסים התינוקות להתלמד, בן חמש שנים שלימות, ובפחות מכאן אין מכניסין אותו. ואם הוא כחוש, מכניסין אותו בן ו' שנים שלימות. הגה: ומ"מ מיד שיהיה בן ג' שנים שלימות מלמדין אותו אותיות התורה, כדי שירגיל עצמו לקרות בתורה. (הרב אברבנאל בפירוש לאבות). שם סעיף ה

The school may allow children to enter after they reached their fifth birthday but not before. If the child is physically weak he may only enter after his sixth birthday. **Gloss of Ramo: Even so, when the child has reached his third birthday we teach him the letters of the Torah in order that he gets in the habit of reading from the Torah (Abrabanel). Ibid. 8**

(4) אפילו תינוק שאינו מבין לקרות, לא יסלקוהו משם אלא ישב עם האחרים, אולי יבין. שם סעיף ט

Even if the child doesn't understand his lessons and still cannot read, nevertheless, they should not remove him from the class. Rather, he should sit together with the others in class, since there is a possibility that he will eventually understand the lessons. **Ibid. 9**

(5) לא יכה אותו המלמד מכת אויב, מוסר אכזרי, לא בשוטים ולא במקל, אלא ברצועה קטנה. שם סעיף י

The teacher should not hit the student as if he would be an enemy with cruel discipline. He should not use a whip or a staff but rather a small strap. **Ibid. 10**

(6) יושב ומלמד כל היום וקצת מהלילה, כדי לחנכם ללמוד ביום ובלילה. שם סעיף יא

The teacher should sit and teach them the entire day and part of the night in order to train them to learn day and night. **Ibid. 11**

(7) לא יבטלו התינוקות כלל חוץ מערב שבת וערב יום טוב בסוף היום. שם סעיף יב

They should never cancel their studies in school, with the exception of late Friday afternoon before Shabbos and at the end of the afternoon before Yom Tov. **Ibid. 12**

D.

(1) כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורים, בין בחור בין זקן גדול. אפילו עני המחזר על הפתחים, אפילו בעל אשה ובנים, חייב לקבוע לו זמן

לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר: והגית בו יומם ולילה (יהושע א:ח). ובשעת הדחק, אפילו לא קרא רק קריאת שמע שחרית וערבית, לא ימושו מפיו (ישעיהו נט, כא) קרינן ביה (הגהות מיימוני פ"א וסמ"ג עשין י"ב). ומי שא"א לו ללמוד, מפני שאינו יודע כלל ללמוד או מפני הטרדות שיש לו, יספיק לאחרים הלומדים. הגה: ותחשב לו כאילו לומד בעצמו (טור). . . . שולחן ערוך יורה דעה הלכות תלמוד תורה סימן רמו סעיף א

Every male Jew is required to study Torah whether they be poor or rich, whether they are healthy or racked with pain, whether they are young or old. Even if he be a pauper begging from house to house or a person with a wife and children [to support], he is required to set aside time to study Torah day and night, as it says (Joshua 1:8), "You should ponder over Torah day and night." Under strenuous circumstances, [where it was impossible for him to study that day,] if he only recited *Krias Shema* in the morning and night, one could still apply to him the verse (Isaiah 59:21) "The Torah shall not leave your mouths." . . . If it is impossible for a person to learn, either because he simply doesn't know how to learn or because of other difficulties that he is experiencing, he should provide for the needs of others who are learning. **Gloss of Ramo:** *And, in those circumstances it is considered as if he had studied himself (Tur)*. . . **Shulchan Aruch Yoreh Deah 246:1**

(2) חייב אדם לשלש למודו, שליש בתורה שבכתב, דהיינו הארבעה ועשרים; שליש במשנה, דהיינו תורה שבעל פה, ופירושי תורה שבכתב בכלל זה; שליש בתלמוד, דהיינו שיבין וישכיל אחרית דבר מראשיתו, ויוציא דבר מתוך דבר, וידמה דבר לדבר וידון במדות שהתורה נדרשת בהם . . . כיצד, היה בעל אומנות ועוסק במלאכתו ג' שעות ביום וט' בתורה, קורא ג' מהם בתורה שבכתב, ובג' תורה שבעל פה, ובג' יבין דבר מתוך דבר. במה דברים אמורים, בתחילת לימודו של אדם. אבל כשיגדיל בתורה ולא יהא צריך ללמוד תורה שבכתב ולא לעסוק תמיד בתורה שבעל פה, יקרא בעתים מזומנים תורה שבכתב ודברי תורה שבעל פה, כדי שלא ישכח דבר מדיני התורה, ויפנה כל ימיו לתלמוד בלבד לפי רוחב לבו וישוב דעתו. הגה: . . . ואין לאדם ללמוד כי אם מקרא, משנה וגמרא והפוסקים הנמשכים אחריהם, ובזה יקנה העולם הזה והעולם הבא, אבל לא בלמוד שאר חכמות. (ריב"ש סימן מ"ה ותלמידי רשב"א) ומ"מ מותר ללמוד באקראי בשאר חכמות, ובלבד שלא יהיו ספרי מינים, . . . שם סעיף ד

A person is required to divide his study into three parts: A third should be devoted to the Written Torah i.e. the twenty four Books of the Hebrew Bible, a third to the study of Mishneh, i.e. the Oral Torah, which also includes the study of the commentaries of the Written Torah, and a third to Talmud, i.e. to achieve an understanding of the methodology through which one derives [the teachings and laws], i.e. through either logical comparison or by using the axioms and postulates through which the Torah is derived. . . . For example, if he is a person with a profession or craft, he should be involved in his work for three hours each day and nine in Torah. He should study the Written Torah for three hours, the Oral Torah for three hours and three hours should be spent analyzing and comparing teachings and laws. This daily schedule was meant to be maintained at the beginning of one's studies. However, as the person matures in his study of Torah and no longer needs further study in the Written Torah nor to be constantly involved in the study of Oral Torah, he should then only intermittently spend time reviewing this material, in order not to forget them, and spend the rest of his days in the sole study of Talmud, according to his intellectual ability. **Gloss of Ramo:** . . . *A person should only study Scripture, Mishnah, Gemora, and the halachic authorities that derive their conclusions from that material. With this he will acquire success in this world and the next. He should not, however, devote serious time to the study of other disciplines. (Rivash) Nonetheless one is allowed to study those other disciplines on a casual basis, as long as the author of the material is not a heretic.* **Paragraph 4**

(3) ת"ת שקול כנגד כל המצוות. היה לפניו עשיית מצוה ות"ת, אם אפשר למצוה להעשות ע"י אחרים לא יפסיק תלמודו, ואם לאו יעשה המצוה ויחזור לתורתו. שם סעיף יח

The study of Torah [by itself] is equal to the entirety of all of the rest of the mitzvos. If a person has a choice of fulfilling a certain mitzva or to study Torah, if the mitzva can be accomplished through others, he should not interrupt his studies. If not, then he should fulfill the mitzva and then return back to his studies. **Ibid. Paragraph 18**

(4) תחלת דינו של אדם על ת"ת, ואחר כך על שאר מעשיו. סעיף יט

A person [after death] is first judged [by the Divine tribunal] concerning his fulfillment of the mitzva of studying Torah. Only afterwards is he judged regarding the other mitzvos. **Ibid. Paragraph 19**

(5) לעולם יעסוק אדם בתורה, אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. סעיף כ

A person should always be involved in Torah study, even if his motivation is not pure (i.e. to gain recognition or to gain a livelihood), because eventually his motivation will become pure. **Ibid. Paragraph 20**

(6) אין דברי התורה מתקיימים במי שמתרפה עצמו עליהם, ולא בלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו עליה ומצער גופו תמיד, ולא יתן שינה לעיניו ותנומה לעפעפיו. הגה: לא יחשוב האדם לעסוק בתורה ולקנות עושר וכבוד עם הלמוד, כי מי שמעלה מחשבה זו בלבו אינו זוכה לכתרה של תורה, אלא יעשה אותו קבע ומלאכתו עראי, וימעט בעסק ויעסוק בתורה. ויסיר תענוגי הזמן מלבו ויעשה מלאכה כל יום כדי חייו, אם אין לו מה יאכל, ושאר היום והלילה יעסוק בתורה. שם סעיף כא

The words of the Torah do not remain permanently with one who is indolent in acquiring them, nor with such who study the Torah in an environment of luxury and amidst eating and drinking, but with one who sacrifices his life for them and constantly suffers his body and does not yield sleep to his eyes nor dozing to his eyelids. **Gloss of Ramo:** *A person should not entertain the thought that through the study of Torah he will achieve wealth and honor along with his learning, for one who entertains such thoughts will not merit to achieve the "Crown of Torah". Rather he should make the study of Torah his main objective and his work only secondary. He should minimize his business activities and be involved in the study of Torah. He should remove from his mind the temporal pleasures of life and spend only enough time in his work to provide sustenance, if he doesn't have enough to eat that day, and the rest should be devoted to the study of Torah, day and night.* **Ibid. Paragraph 21**

(7) הפך בה והפך בה. חזור וחזור על דברי תורה. וכולה בה. שכל חכמות העולם כלולה בה. כמו שאמרו חכמים דדיה ירווך בכל עת. מה הדד הזה כל זמן שהתינוק ממשמש בו מוצא טעם חלב אף דברי תורה כל זמן שאדם עוסק בה מוצא טעם ויש ללמוד מתוכן דרך ארץ וחכמה. מחזור ויטרי סימן תכט ד"ה חמשה קניינין

Keep on going back to review and analyze the Torah, for everything is in it. All the sciences of the world are contained within it, as the Sages said, "Its breasts will provide you with drink at all times." (Proverbs 5:19) Just like the breast provides the infant with the taste of milk any time it is sucked, so too, any time a person is involved in the study of Torah, he will find a [satisfying] taste." (Eiruvim 54b) You can learn from it etiquette and wisdom (science). **Machzor Vitry 429**

E.

גלות המר והארוך [היא שדחקה אותם] שלא היה בידם יכולת ללמד את בניהם את כל החכמות על כן ראו אבותינו הקדושים ובפרט חסידי אשכנז למשוך את בניהם אחר התלמוד בלבד ולהרגילים ולחנכם אחר הספר הקדוש הזה כי בו חכמה ויראת ד' במקום אחד והוא הלחם והמזון האמתי אשר בצלו נחיה בגויים. ס' עץ חיים מר' חיים בר' בצלאל אחי המהר"ל מפראג

This bitter and long *golus* (exile) is what forced them, for they were unable to teach their children all the areas of wisdom. Therefore, our holy forefathers saw, especially the Chasidei Ashkenaz, to only attract their children to the study of the Talmud and to accustom them and initiate them to this holy work. For, in it lies wisdom and the fear of G-d, all in one place. It is the true bread and sustenance and affords us the protection to live amongst the Gentiles. **Sefer Aitz Chaim, authored by R. Betzalel, the brother of the Maharal of Prague**

III. Neglecting Torah Study

A.

כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק – הקדוש ברוך הוא מביא עליו יסורין מכווערין ועוכרין אותו, שנאמר: נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעכר, ואין טוב אלא תורה, שנאמר: כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזובו. ברכות ה.

If one has the opportunity to study the Torah and does not study it, the Holy One, blessed be He, visits him with ugly and painful sufferings which stir him up. For it is said (Psalms 39:3), “I was dumb with silence, I kept silence from the good thing, and my pain was stirred up.” ‘The good thing’ refers only to the Torah, as it is said (Proverbs 4:2), “For I given you good doctrine; forsake you not My Torah.” **Berachos 5a**

B.

תנו רבנן כי דבר ד' בזה ומצותו הפר הכרת תכרת (במדבר טו:לא) – זה האומר אין תורה מן השמים. דבר אחר: כי דבר ד' בזה – זה אפיקורוס. . . . אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים – אין לו חלק לעולם הבא. תניא אידך: כי דבר ד' בזה – זה האומר אין תורה מן השמים. ואפילו אמר: כל התורה כולה מן השמים, חוץ מפסוק זה שלא אמרו הקדוש ברוך הוא אלא משה מפי עצמו – זהו כי דבר ד' בזה. ואפילו אמר: כל התורה כולה מן השמים, חוץ מדקדוק זה, מקל וחומר זה, מגזרה שוה זו – זה הוא כי דבר ד' בזה. תניא, היה רבי מאיר אומר: הלומד תורה ואינו מלמדה – זה הוא דבר ד' בזה. רבי נתן אומר: כל מי שאינו משגיח על המשנה. רבי נהוראי אומר: כל שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק. . . . סנהדרין צט.

Our Rabbis taught in a Braiisa: “Because he has despised the word of the L-rd, and has broken His commandment, that soul shall utterly be cut off (from this world and the next)” (Numbers 15:31); this refers to someone who maintains that the Torah is not from Heaven. Another rendering: “Because he has despised the word of the L-rd,” refers to an *apikoros* (someone who demeans Torah scholars). . . . even if he himself is an accomplished Torah scholar and has performed many good deeds, he has no portion in the future world. Another [Braiisa] taught: “Because he has despised the word of the L-rd” — this refers to he who maintains that the Torah is not from Heaven. And even if he asserts that the whole Torah is from Heaven, excepting a particular verse, which [he maintains] was not uttered by G-d but by Moses himself, he is included in ‘because he has despised the word of the L-rd.’ And even if he admits that the whole Torah is from Heaven, excepting a single point, a particular *ad majus* (*kal v'chomer*) deduction or a certain *gezerah shavah*, — he is still included in ‘because he has despised the word of the

L=rd'. It has been taught in a Braiisa: R. Meir used to say: He who studies the Torah but does not teach it is alluded to in 'he has despised the word of the L-rd'. R. Nassan said: [it refers to] whoever pays no heed to the Mishnah. R. Nehorai said: Whosoever has the ability to study the Torah but fails to do so. . . . **Sanhedrin 99a**

C.

כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, או שקרא ושנה ופירש להבלי העולם והניח תלמודו וזנחו, הרי זה בכלל כי דבר ד' בזה (במדבר טו, לא). שולחן ערוך יורה דעה הלכות תלמוד תורה סימן רמז סע"ף כה

Whosoever has the ability to study the Torah but fails to do so, or someone who had studied Scripture and Mishnah and forsook it for the worthlessness of the world and abandoned it, is in the category of "Because he has despised the word of the L-rd, and has broken his commandment, that soul shall utterly be cut off (in this world and the next)." (Numbers 15:31) **Shulchan Aruch Yoreh Deah 246:25**

IV. Voluntarily Performing Mitzvos

A.

אשה שלמדה תורה יש לה שכר, אבל לא כשכר האיש, מפני שאינה מצווה ועושה. . . . הגה: ומ"מ חייבת האשה ללמוד דינים השייכים לאשה. (אגור בשם סמ"ג). ואשה אינה חייבת ללמד את בנה תורה, ומ"מ אם עוזרת לבנה או לבעלה שיעסקו בתורה, חולקת שכר בהדייהו. (הגהות מיימוני פ"א דת"ת וסמ"ג). שם סע"ף ו

A woman who studies Torah [also] receives reward, but not the same reward as a man, for she is performing the mitzva without being commanded. . . . **Gloss of the Ramo:** *In any case, she is required to study the laws that do pertain to a woman. (Agur in the name of the S'mag). A woman is **not** required to teach her son Torah. Nevertheless, if she does help her son or husband so that they are able to devote themselves to Torah study, she shares in their reward (S'mag).* **Shulchan Aruch Yoreh Deah 246:6**

B.

(1) אמר ר' חנינא: גדול המצווה ועושה יותר משאינו מצווה ועושה. עבודה זרה ג.

Rabbi Chanina said: Greater is the reward for one who fulfills a mitzva for which he is commanded than for one who fulfills it without being commanded. **Avodah Zarah 3a**

(2) גדול המצווה ועושה – פי' מפני שהוא דואג תמיד לבטל יצרו ולקיים מצות בוראו. תוספות שם

Greater is the reward for one who fulfills a mitzva for which he is commanded: This is because the person is constantly worried whether he will be able to suppress his evil inclination and fulfill the command of his Creator. **Tosefos, ibid.**

(3) בן הא הא אומר לפום צערא אגרא: אבות ה:כג

Ben Hai Hai says: Reward is based upon the level of pain or discomfort entailed in the performance of the mitzvah. **Avos 5:23**

(4) מי שאינו מצווה כך: שמשלם לו הקב"ה שכרו ששכר גדול יש למצווה ועושה מפני שמצווה ומקבל מרות המצווה עליו. תוספות ר"י הזקן

If one who is not commanded [is still rewarded] so [handsomely by the Holy One, blessed be He, [one who is commanded most certainly is deserving of a generous reward]: The reward of one who fulfills a mitzvah for which is he commanded is greater. This is because by fulfilling his commandment he is accepting the authority of the One who is commanding him.

Tosefos Ri HaZaken

C.

(1) ויש זכות תולה ג' שנים כו'. זכות דמאי? אילמא זכות דתורה, הא אינה מצווה ועושה היא אלא זכות דמצוה, זכות דמצוה מי מגנא כולי האי? והתניא, את זו דרש רבי מנחם בר יוסי: (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור - תלה הכתוב את המצוה בנר ואת התורה באור, את המצוה בנר, לומר לך: מה נר אינה מגינה אלא לפי שעה, אף מצוה אינה מגינה אלא לפי שעה ואת התורה באור, לומר לך: מה אור מגין לעולם, אף תורה מגינה לעולם. . . . רבינא אמר: לעולם זכות תורה, ודקאמרת אינה מצווה ועושה נהי דפקודי לא מפקדא, באגרא דמקרין ומתניין בנייהו ונטרין להו לגברייהו עד דאתו מבי מדרשא, מי לא פלגאן בהדייהו? סוטה כא.

[If the adulterous woman has a special merit, then the effect of the waters (מי סוטה) will be delayed for] up to three years: What sort of merit? If I attempt to answer that it is due to the merit of [studying] Torah, [that cannot be so as] she is [in the category] of one who is not commanded and fulfills [and therefore does not have that merit]! — Rather, perhaps it is due to the merit of [performing] a commandment. But does the merit of performing a commandment protect as much as that? — Surely it has been taught: The following did R. Menahem son of R. Yosei expound: “For the commandment is a lamp and Torah is light” (Proverbs 4:23)— the verse identifies the commandment with a lamp and Torah with light; the commandment with a lamp to tell you that just as a lamp only protects temporarily, so too [the fulfilment of] a commandment only protects temporarily; and Torah is identified with light to tell you that just as light protects permanently, so Torah protects permanently. . . . Ravina said: It is certainly the merit of [the study of] Torah [which causes the water to suspend its effect]; and when you argue that she is in the category of one who is not commanded and fulfills, [the answer is that] even though women are not commanded [to study Torah], still and all when they see to it that their sons study Scripture and Mishnah and when they wait for their husbands until they return from the Beth Midrash, should they not share [the merit] with them? **Sotah 21a**

(2) גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש ברוך הוא לנשים יותר מן האנשים, שנאמר (ישעיהו ל"ב) נשים שאננות קמנה שמענה קולי בנות בטחות האזנה אמרתי. אמר ליה רב לרבי חייה: נשים במאי זכיין? באקרוי בנייהו לבי כנישתא, ובאתנוי גברייהו בי רבנן, ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן. ברכות יז.

[Our Rabbis taught]: Greater is the promise made by the Holy One, blessed be He, to the women than to the men; for it says (Isaiah 32:9), “Rise up, you women that are at ease; you confident daughters, give ear unto my speech” Rav said to R. Hiyya: Whereby do women earn merit? By making their children go to the synagogue to learn Scripture and their husbands to the Beth Hamidrash to learn Mishnah, and waiting for their husbands till they return from the Beth Hamidrash. **Berachos 17a**

(3) כל אדם שאין לו אשה - שרוי בלא תורה. יבמות סב:

A person without a wife lives without Torah. **Yevamos 62b**

V. The Power of Torah Study

A.

אמר ר' אלעזר: עמי הארצות אינן חיים, שנאמר: (ישעיהו כ"ו) מתים בל יחיו וגו'. תניא נמי הכי: מתים בל יחיו - יכול לכל? ת"ל: רפאים בל יקומו, במרפה עצמו מדברי תורה הכתוב מדבר. א"ל ר' יוחנן: לא ניחא למרייהו דאמרת להו הכי, ההוא במרפה עצמו לעבודת כוכבים הוא דכתיב א"ל: מקרא אחר אני דורש, דכתיב: (ישעיהו כ"ו) כי טל אורות טליך וארץ רפאים תפיל, כל המשתמש באור תורה - אור תורה מחייהו, וכל שאין משתמש באור תורה - אין אור תורה מחייהו. כיון דחזייה דקמצטער, א"ל: רבי, מצאתי להן תקנה מן התורה, (דברים ד') ואתם הדבקים בד' א-להיכם חיים כולכם היום - וכי אפשר לדבוקי בשכינה? והכתיב: (דברים ד') כי ד' א-להיך אש אוכלה אלא, כל המשיא בתו לתלמיד חכם, והעושה פרקמטיא לתלמידי חכמים, והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו הכתוב כאלו מדבק בתו לתלמיד חכם, ויהי אדם לידבק בשכינה? אלא, כל המשיא בתו לתלמיד חכם, והעושה פרקמטיא לתלמידי חכמים, והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו הכתוב כאלו מדבק בשכינה. כתובות קיא:

R. Elazar said; The illiterate will not be resurrected, for it is said in Scripture (Isaiah 26:14), "The dead will not live etc." So it was also taught in a Braiisa: "The dead will not live." As this might [be assumed to refer] to all, it was specifically stated (ibid.), "The lax will not rise," [thus indicating] that the text speaks only of such a man as was lax in the study of the words of the Torah. R. Yochanan said to him: it is no satisfaction to their Master that you should speak to them in this manner. That text was written of a man who was so lax as to worship idols. 'I', the other (R. Elazar) replied, 'make an exposition [to the same effect] from another text. For it is written in Scripture (Ibid. 19), "For Your dew is as the dew of light, and the earth shall bring to life the dead." he who makes use of the 'light' of the Torah will the 'light' of the Torah revive, but he who makes no use of the light of the Torah the light of the Torah will not revive'. Observing, however, that [R. Yochanon] was distressed, he said to him, 'Master, I have found for them a remedy in the Torah (Deuteronomy 4:4), "But you that did cleave unto the L-rd your G-d are alive every one of you this day;" now is it possible to 'cleave' to the Divine presence concerning which it is written in Scripture (ibid. 24), "For the L-rd your G-d is a devouring fire?" But [the meaning is this:] Any man who marries his daughter to a scholar, or carries on a trade on behalf of scholars, or benefits scholars from his estate is regarded by Scripture as if he had cleaved to the Divine presence. Similarly you read in Scripture (Deuteronomy 30:20), "To love the L-rd your G-d, [to hearken to His voice,] and to cleave unto Him." Is it possible for a human being to 'cleave' unto the Divine presence? But [what was meant is this:] Any man who marries his daughter to a scholar, or carries on a trade for scholars, or benefits scholars from his estate is regarded by Scripture as if he had cleaved to the Divine presence. **Kesubos 111b**

B.

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא למשיא בתו לתלמיד חכם, ולעושה פרקמטיא לתלמיד חכם, ולמהנה תלמיד חכם מנכסיו. אבל תלמידי חכמים עצמן - עין לא ראתה א-להים זולתך יעשה למחכה לו. סנהדרין צט.

R. Hiyya b. Abba also said in R. Yochanan's name: All the prophets prophesied only in respect to he who marries his daughter to a scholar, or engages in business on behalf of a scholar, or benefits a scholar with his possessions; but as for scholars themselves, — "the eye has not seen, O G-d, besides for Yourself, what you have in store for those who wait for Him." (Isaiah 64:3) **Sanhedrin 99a**